

Bestemd voor : Gemeenteraad
Van : Wethouder Klaasse
Betreft : Huidige situatie Leerlingenvervoer
Datum : 23 september 2022

Door middel van deze memo van de portefeuillehouder informeer ik u over de huidige situatie in het Leerlingenvervoer.

Zoals aangegeven in een statement tijdens de informatieve raad van 22 september jl. zijn er landelijk grote problemen bij de uitvoering van het Leerlingenvervoer. Dit wordt veroorzaakt door een chauffeurstekort. Uit een onderzoek van de belangenvereniging van leerlingen in het speciaal onderwijs blijkt dat dit probleem 14.000 leerlingen in Nederland raakt.

Wat is Leerlingenvervoer?

Er is Leerlingenvervoer als een kind niet zelfstandig naar school kan, bijvoorbeeld bij ziekte, een handicap of gedragsproblemen. Soms kan een kind hier ook gebruik van maken omdat de dichtstbijzijnde toegankelijke school ver weg is. Leerlingenvervoer is er ook voor vervoer van kinderen naar bijzonder basisonderwijs op basis van geloofsovertuiging. De afstand tussen school en huis moet minimaal 6 kilometer bedragen.

Chauffeurstekort

Het chauffeurstekort is een landelijk probleem, niet alleen in het Leerlingenvervoer maar in het gehele doelgroepenvervoer (bijvoorbeeld ook Wmo-vervoer en zorgvervoer). Ten tijde van de coronacrisis en de lockdowns waren er minder ritten. Hierdoor zijn chauffeurs elders gaan werken. Daarnaast is er een grote concurrentiestrijd tussen vervoerders om personeel en is het ziekteverzuim hoog onder chauffeurs.

Situatie in Diemen

Ook in Diemen hebben we te maken met problemen bij de uitvoering van het Leerlingenvervoer door het chauffeurstekort. We hebben één vervoerder voor het Leerlingenvervoer gecontracteerd. Helaas heeft de vervoerder op dit moment onvoldoende chauffeurs beschikbaar om alle afgesproken ritten ook daadwerkelijk op tijd te rijden.

Bij de aanvang van het schooljaar 2022-2023 hebben wij bericht ontvangen van de vervoerder dat er niet voor alle kinderen een chauffeur beschikbaar is op het juiste tijdstip. Dit betekent dat deze kinderen te laat worden opgehaald en/of thuisgebracht. Dit worden narijroutes genoemd waarbij chauffeurs twee ritten achter elkaar rijden. Het gaat nu om ongeveer 4 kinderen (op dit moment bij de gemeente bekend). Dit aantal kan wekelijks wisselen. In totaal maken er op dit moment ongeveer 30 kinderen in Diemen gebruik van het Leerlingenvervoer uitgevoerd door de gecontracteerde vervoerder.

Afspraken met vervoerder

De vervoerder doet er alles aan om chauffeurs te werven en te binden en zet ook onderaannemers in om ritten in het Leerlingenvervoer te rijden. De gemeente Diemen vindt de situatie in het Leerlingenvervoer zorgelijk. We doen alles wat binnen onze invloed ligt om de problemen zo klein mogelijk te houden, door:

- We hebben vrijwel dagelijks contact met de vervoerder over de ontwikkelingen en monitoren de binnengekomen klachten extra: hoe worden klachten opgepakt en wat is het perspectief voor de leerling en ouders/verzorgers.
- We dringen aan op een proactieve houding van de vervoerder richting ouders/verzorgers, scholen en de gemeente. Er is deze week een brief verzonden aan de vervoerder met concrete aanvullende afspraken om dit te waarborgen.
- We blijven druk uit oefenen op de vervoerder en volgen hierbij het sanctiebeleid dat is opgenomen in de overeenkomst. De eerstvolgende stap is een in gebreke stelling wanneer de vervoerder op korte termijn geen verbetering laat zien.
- Er is capaciteit vrijgespeeld binnen de gemeente om ouders/verzorgers te woord te staan omtrent hun klachten en zorgen over het Leerlingenvervoer. Dit leidt vaak niet tot oplossingen, maar ouders worden wel van informatie voorzien, zij kunnen hun klachten en zorgen kwijt en de mogelijkheden voor ouders om met de situatie om te gaan worden besproken.

Deze acties lijken enig effect te sorteren (minder heftige klachten, minder narijroutes dan in eerste weken), maar we zijn niet gerust op het vervolg en blijven bezorgd. We moeten ook constateren dat het landelijke probleem van het chauffeurstekort niet door de gemeente Diemen op te lossen is.

In het gesprek met ouders van kinderen in narijroutes, of bij nieuwe aanmeldingen, gaan we na of ouders zelf tijdelijk het vervoer van hun kind van en naar school kunnen regelen. Hiervoor is een financiële tegemoetkoming in de kosten beschikbaar. We stimuleren dat, maar houden goed in de gaten of dit vol te houden is voor deze groep ouders. We hebben te maken met een kwetsbare doelgroep en vaak is het simpelweg niet mogelijk of niet verantwoord.

Alternatieve oplossingen

De mogelijkheden van alternatieve oplossingen worden verkend waarbij is gedacht aan de inzet van vrijwilligers of het inhuren van andere vervoersbedrijven. Het is op dit moment contractueel nog niet mogelijk om als gemeente zelf een vervoersbedrijf in te zetten om (een deel van) het Leerlingenvervoer uit te voeren. De vraag is ook of dit een oplossing is gezien het huidige landelijke chauffeurstekort. Daarnaast zijn reguliere taxichauffeurs niet getraind op het omgaan met de doelgroep kinderen uit het Leerlingenvervoer. Naast een chauffeur zou er dan ook een begeleider in het voertuig aanwezig moeten zijn. Ook heeft het inzetten van vrijwilligers om kinderen naar school te brengen risico's met betrekking tot verzekeringen en veiligheid.

Wel gaan we in gesprek met de Wmo-vervoerder om de mogelijkheden te bespreken om voertuigen en chauffeurs vanuit het Wmo-vervoer in te zetten. Regiovervoer Midden-Brabant heeft besloten om tijdens spitsuren alleen nog urgente Wmo-vervoer ritten te verzorgen. Alle beschikbare chauffeurs worden voorlopig zoveel mogelijk ingezet in het Leerlingenvervoer. Ook de gemeente Rotterdam heeft een soortgelijk besluit genomen. Een complicerende factor in Diemen is dat we verschillende vervoerders hebben voor het Leerlingenvervoer en Wmo-vervoer in tegenstelling tot Rotterdam en Midden-Brabant.

Hoe nu verder?

Op alle terreinen zien we personele krapte en in het Leerlingenvervoer is dat door de piektijden van het vervoer extra prangend.

De verwachting is dat de vraag naar vervoer de komende maanden alleen maar zal toenemen. Het schooljaar is net begonnen. Van de afgelopen jaren weten we dat het aantal kinderen in het Leerlingenvervoer gedurende het schooljaar stijgt. Landelijk is de trend dat gemiddeld het aantal kinderen in het leerlingenvervoer gedurende het schooljaar met wel tien procent kan stijgen. Op dit moment is er voor nieuwe aanmeldingen Leerlingenvervoer geen garantie dat deze kinderen op korte termijn vervoerd kunnen worden.

Hoezeer we ons ook inspannen om schade te beperken en we zoeken naar oplossingen, moeten we de reikwijdte daarvan niet overschatten. We volgen de ontwikkelingen om ons heen, zoeken naar creatieve oplossingen, maar zijn ons ook bewust van de risico's die dat met zich meebrengt. Als portefeuillehouder zal ik u informeren als er (nieuwe) ontwikkelingen zijn.